

Ordevergadering 2003 in Zwolle

Leo van Osch
redactielid

Plaats van handeling dit jaar is de Buitensociëteit in Zwolle, een buitenhuis uit 1877 dat in de hongervinter van '44-'45 nog diende als verblijfplaats voor Rotterdamse dwangarbeiders. Veel honger zal er deze middag niet worden geleden want de deelnemers worden meteen na ontvangst vergast op een uitgebreid lunchbuffet. Eenmaal in de zaal klinkt keihard het aftikken van een wekker, waarna *up tempo* harde muziek ten gehore wordt gebracht en Margreet Dolman het toneel opkomt. En meteen daarna komt ze

De Ordevergadering begon dit keer wat later, met een lunch, en de traditionele dekenrede werd aan het eind uitgesproken. De lichtere opzet, met vier sprekers en een batterij cabaretiers, maakte het thema – de relatie tussen advocaat en cliënt – goed verteerbaar. Dagvoorzitter Margreet Dolman vertaalde *no cure no pay* tussen de bedrijven door met 'We hebben gewonnen, tut tut, ik ben rijk en u bent weer blut'.

nog tweede keer op, want de zaal gaf naar haar gevoelen veel te weinig respons. Margreet Dolman (Paul Haenen) is aangezocht als spreekstalmeester, een perfecte keuze. Onder het motto 'Door wie kunt u als advocaat niet allemaal gebeld worden?' neemt ze met haar minicamera de kranten van de dag door. Ze weet de actualiteit te verbinden met een verzoek de mobieltjes uit te zetten, door met haar kopstem te krassen: 'U mag ze best laten aanstaan, maar dan wil ik weten met wie u belt, dat *zou* mevrouw

Wisse Smit kunnen zijn'. Ze typeert deken Jeroen Brouwer met 'warme deken' en introduceert even later ook waarnemend deken Pim van Duren.

AFMARCHEREN

De vier sprekers worden telkens ingeleid door een columnist; als eerste betreedt de Rotterdamse schrijfster Carrie van Bruggen het podium. Ze brengt de vrouw naast mij tot verschrikte giljetjes met een oratie die stijf staat van grappen

‘Ik schrijf bewust zo onduidelijk, anders gaat de cliënt meedenken’

uit de oude doos en van woorden als ‘beflap’, ‘neuken’ en ‘tering’, die hier wat uit die toon vallen. Als ijveraarster voor verbetering van het lot van de vrouwen aan de Rotterdamse Keileweg slaat ze aan het eind een andere toon aan en concludeert ze: ‘Wel goed dat er advocaten zijn’.

Klaske de Jonge, directeur van de Consumentenbond, somt vervolgens de mogelijkheden op die het daags tevoren als proef toegestane *no cure no pay* bij collectieve consumentenacties (Legio Lease, keukenboeren) zou kunnen bieden. Ze pleit voorts, al valt niet goed in te zien wat de Orde daarin zou kunnen betekenen, voor een toezichthouder in consumentenzaken die waakt over de totstandkoming van correcte consumentenwetgeving.

Margreet Dolman heeft achter de coulissen gebroed op een Nederlandse vertaling van *no cure no pay*. Ze stelt ‘Niet halen, niet betalen’ voor, en: ‘We hebben gewonnen, tut tut, ik ben rijk en u bent weer blut’. Ze verhaalt als ‘hoofdredacteur, directeur en enig werknemer’ van het tijdschrift *Mens & Gevoelens* over haar ervaringen met de advocatuur. Die lopen erop uit dat je het best een erotische relatie kunt aangaan met de advocaat van de wederpartij. Daarna kondigt ze met gillende overslaande stem mr. Eijsbouts aan, hoofd van 120 bedrijfsjuristen van AkzoNobel.

Eijsbouts houdt de aanwezigen een glasheldere spiegel voor. Te vaak heeft hij lange epistels gezien met aan het eind de opwekkende conclusie dat de strategie van de cliënt in strijd komt met allerhande wettelijke bepalingen. ‘Denk in termen van oplossingen’, stelt hij. Daarvoor is nodig dat de advocaat zijn cliënt goed kent en weet wat hem drijft. Dus communiceer goed, overdrijf niet en reken een passend tarief. Wie overigens bij de chemiereus Akzo aan durft te komen met een ‘uurtje-factuurtje verhaal’ kan meteen afmarcheren.

GEEN FREE FIGHTERS

Bart Chabot, de tweede Rotterdammer van de middag, hekelt ons taalgebruik met citaten uit zijn pil over het leven van Herman Brood. Maar hij rukt het eerste citaat uit een aan Brood uitgereikte dagvaarding, terwijl dat taalkundige monstrem nog steeds niet door advocaten wordt gemaakt, en het tweede betreft de nota die zijn vriend Jules Deelder van een confrère ontving die ‘zijn muil niet open heeft gedaan tijdens de zitting!’ Die tarifiering was door Brood aangemerkt als ‘zwijggeld’. Chabot riposteert: ‘Wees blij man, hoe hoog zou die rekening anders wel niet zijn geweest?’. Toen de advocaat tegen de rockster had gezegd dat deze ‘recidiveerde’, kreeg hij toegevoegd:

‘Lul toch eens gewóón man!’ En dat is ook Chabots boodschap aan de zaal: ‘Orde, schenkt klare taal’.

Bodemprocedure – Chabot: ‘bodemloze procedure?’

De columnist kondigt zijn vriend Maurits Barendrecht aan met de melding dat deze zal spreken over advocaten als de Mike Tysons versus de bruggenbouwers. Barendrecht, zelf ex-advocaat, lijkt een hekel te hebben gekregen aan zijn oude stiel. Hij betreurt dat het langdurige geschil over de levering van duizend computers tussen Philips en Dunnet zoveel tijd en geld heeft gekost; zouden Barendrecht en zijn toenmalige opponent geen *free fighters* zijn geweest maar bruggenbouwers, dan zouden de twee bedrijven wellicht nu nog zaken met elkaar hebben gedaan. Een advocaat moet niet optreden als ‘strijder tegen de elementen’. Een beeld alsof de cliënt tegenover de boze buitenwereld zou staan, bestaande uit

partijdige rechter en doortrapte advocaat van wederpartij, versterkt slechts de proceslust. Hard op inhoud, zacht op proces, is het motto. De toegang tot het recht loopt niet over het pad van verzoekschrift, beslag, dagvaarding en vonnis. Waar dat pad dan wel loopt, bijvoorbeeld in het strafrecht, is uw verslaggever niet geheel duidelijk geworden.

Overigens acht Barendrecht net als Eijsbouts het uurtarief niet meer van deze tijd: *value added billing*, heet het tegenwoordig.

Oud Deken Spigt heeft helaas veel van zijn welbespraaktheid thuisgelaten en weet niet te boeien en datzelfde geldt voor de vierde en laatste spreker, mevrouw Reiling van de Raad voor de Rechtspraak. De tips die zij als rechter de verzamelde advocatuur voorhoudt zijn niet verrassend: leef u in in de positie van de wederpartij, anticipeer op verlies, maak een plan, houd u aan de tijd en stel de behandeling van de feiten voorop. Het gemor van achter uit de zaal neemt gedu-

rende de voordracht hoorbaar toe, vooral als de spreker meldt dat na gemiddeld twintig minuten de toehoorder bij een lezing afhaakt. Dat gemiddelde heeft ze zelf, zo valt te vrezen, niet gehaald.

CONFLICTVERGROTING

Tijdens de lunch aan het begin van de bijeenkomst zijn onder anderen Bart Chabot en Carrie van Bruggen met cameraploeg de foyer ingegaan. Ze leggen als cliënten ter plekke een probleem voor aan de aanwezige raadslieden. De gefilmde reacties leveren de nodige hilariteit op in de zaal. De vraag van Chabot of een door hem bedacht televisieformat zonder zijn toestemming door BNN mag worden uitgezonden, is dermate specialistisch dat de meesten zich daar niet aan branden. Een van de ondervraagden heeft de klok nog horen luiden en weet nog art. 10 Auteurswet te noemen, maar verwijst bij doorvragen heel verstandig naar een 'professioneel auteursrechtdeskundige'. Verder is het, ter bevestiging van Barendrechts gelijk, grotendeels conflictvergroting wat wordt geadviseerd: kort geding, schadevergoeding, bodemprocedure (Chabot: 'bodemloze procedure?'). Als een brief vol juridisch koeterwaals en potjeslatijn aan een jonge advocaat wordt voorgelegd, met de vraag

wat in 's hemelsnaam 'Ex aequo et bono' betekent, antwoordt hij als heus lid van onze beroepsgroep 'dat hij de uitdrukking zelf niet gebruikt'. Tien tegen één dat hij zelf niet weet wat het betekent. Een andere advocaat bestaat het om te zeggen dat hij bewust zo onduidelijk schrijft, anders gaat de cliënt meedenken.

In de zaal zelf neemt Margreet Dolman tussen de filmfragmenten door interviews af met willekeurige confrères, die bij het zien van de camera verstijven. 'U bent niet vaak op de televisie te zien hè?', vraagt Dolman een advocaat die haar onschuldige vragen beantwoordt als werd hij door de FIOD aan een kruisverhoor onderworpen.

HET DROGE

Deken Jeroen Brouwer ten slotte is vriendelijk, serieus, wars van effectbejag en weet de juiste toon te treffen. Wie zijn dekencommentaren voorin dit blad leest, zal het inmiddels zijn opgevallen dat hij de metafoer als stijlmiddel niet schuwt. Niet zelden is het een technisch-wetenschappelijk onderwerp dat hem inspireert. Enfin, u kunt op de ordepagina's verderop in dit blad zelf nalezen hoe hij het publiek meevoert naar een aquarium waarin wij als advocaten rondzwemmen, bekeken door de buitenwereld.

Zijn verhaal, met zelfrespect en respect voor de cliënt als sleutelbegrippen, houdt de aandacht vast en dat is bij deze omvang, denk aan de negentien minuten van mevrouw Reiling, een niet te onderschatten klus.

'Ik ga nu zwemmen', teken ik op uit zijn mond – tijd voor uw verslaggever om na een zeer geslaagde middag het droge op te zoeken. ●

Dolman interviewt de zaal

